

TALE NÆSS

WILDE

VERTALING MAAIKE VAN RIJN

een monoloog

Een bultje naast me in bed.

Dat ben jij.

Iets wits.

Dekbedden misschien. Grote witte dekbedden uit de ramen, om te luchten. Zomer. Limonade. Wij tweeën aan tafel met een grote kan. Je blote knieën. Een korstje waar je aan peutert. Een bordspel. Mens-erger-je-niet. Je vingers die de gele pionnetjes verzetten en een geel tafelkleed. Heel die grote tuin. De tuin van tante Gunn. Zomer. Limonade. Een tafelkleed dat mamma geborduurd heeft en niemand die ons stoort en, en eerst ben jij en dan ben ik.

Geuren. Frambozen. Gras. Vers gemaaid. Een vlag aan de vlaggenstok. Je hebt een ijsklontje onder je tong. Je zingt.

De radio staat aan en niets is nog echt begonnen –

***

Stil nu. Om deze tijd.

Hooguit een enkele auto.

Zelfs middenin de stad. Zelfs middenin het centrum van Oslo. Kan er urenlang rondrijden en kom bijna niemand tegen. De verkeers-lichten knipperen. Een oude man laat zijn hond uit. Een jongen loopt met kranten – mensen die schoonmaken; kleine Aziatische meisjes met grote zwabbers, de gangen van het ziekenhuis en het bejaardenhuis op en neer.

Ik sta geparkeerd voor een van de huizen op de heuvel. De persoon die daar woont is nog niet wakker. Het duurt nog twee uur voordat zijn wekkerradio afgaat – Radio Energy – voordat hij zijn benen uit bed zwaait, zo zijn pantoffels in. Voordat hij de badkamer in loopt. Ik weet dat nu. Weet wat waar gebeurt en op welk moment. Wanneer hij doucht en hoe lang.

Op welke dagen hij de fiets pakt en op welke dagen de auto, en het wordt lichter en de straatlantaarns gaan uit en buiten in de ochtendschemering zit ik te wachten.

Hij weet niet dat ik er ben.

Hij weet niet dat ik hem zie.

Weet niet dat ik maar een paar meter van zijn huis
geparkeerd sta, verscholen achter de heg. Dat ik hier de
hele nacht heb gestaan.

Hij heeft zo'n kruintje.

Zo'n kruintje aan de voorkant.

Hij maakte de kam altijd nat. Was uren bezig in de
badkamer om het plat te kammen. Liep ook altijd met een
muts op zodat het niet weer omhoog zou springen. Trok 'm
helemaal over zijn oren, maar toen schoor hij zich kaal. Op
een dag kwam hij thuis, zei dat hij zich voor het leger had
aangemeld en toen schoor hij zijn hoofd. Hij had zo'n
apparaat gekocht. Ik moest hem helpen met zijn nek en
achter zijn oren. We zaten in de keuken. Zondagmiddag.
Cola. Winter. Sport op tv. Onder het haar was zijn huid
helemaal glad. Precies zijn oksels toen we klein waren.
Toen hij bij mij in bed kroop en ik daar lag en hem over
zijn rug kriebelde, zijn nek, onder zijn armen totdat zijn lijf
zacht en warm was –

Ik bracht hem naar school.

Ik bracht hem naar de schooltandarts.

Ik bracht hem naar huis na dat eerste klassenfeest toen hij een van de meisjes een bloedneus had geslagen, en hielp hem zijn T-shirt te verwisselen zodat niemand het zou merken. Gooide het in de wasmand. Deed de volgende dag de was. En toen ging hij weg.

Soldaat geworden.

Vertrokken.

Geen brief. Geen mailtje. Geen sms'je.

Zeven jaar lang niets.

Toen ik hoorde dat hij terug was, belde ik hem meteen. Hij nam niet op. Ik leende de telefoon van een vriendin en belde hem daarmee, zodat hij niet zou merken dat ik het was. Zodra hij mijn stem hoorde smet hij de hoorn erop, en daarna nam hij een ander nummer.

Nu heeft hij een groot huis, een grote hond en tatoeages.

's Morgens staan er sporen in het grind voor zijn huis. 's

Nachts wacht ik op zijn trapje.

Ik bel niet meer aan. Ik zit daar alleen, zolang als het kan.

Wil hem alleen mijn naam horen zeggen.

Ik zat op zijn trapje.

Ik stond op mijn tenen in het bloembed en gluurde door de ramen naar binnen.

Ik glipte het huis in via de veranda terwijl hij stond te douchen. De deur stond open.

Voor ik wist wat ik deed was ik binnen.

Ik liep de trap op naar boven.

Ik legde mijn handen op de lakens van zijn bed. Stond daar alleen maar. Zo lang als ik durfde.

De kamer was kaal: een bed, een nachtkastje, een lamp.

Een stoel met een overhemd erop. Geen foto's, geen posters, geen tijdschriften, boeken – alleen het geluid van de radio in de badkamer. Beneden in de woonkamer was er ook al niets dat aan ons had kunnen herinneren. Aan de tijd voordat hij het leger in ging; geen cd's op de planken, geen boeken in de kast, geen kranten. Alles schoon. Geen brood in de trommel. Geen planten op de vensterbank. In de koelkast twee flessen mineraal-water en een pot koffiebonen: verzegeld, alsof hij nooit zou worden

geopend. Het was een huis waar niemand in las, in lachte,
in at,
in danste –

Wij dansten vaak. Toen je klein was. Ik zette muziek op en
dan ging jij op mijn voeten staan en hield ik je handen vast
en zo dansten we samen –

Ik stond middenin je woonkamer en ineens voelde ik me
vies.

Toen ik daar wegging had ik mezelf meer dan afdoende
bewezen dat ik wel genoeg had gezien, dichtbij genoeg was
gekomen – dat ik moest stoppen met bellen, stoppen met je
opwachten bij je werk. Dat ik naar huis moest gaan.

Eindelijk de afwas doen, melk kopen, brood, het bed
opmaken, erin kruipen. Slapen. Niet opblijven, niet
uitstellen. Niet rond gaan rijden. Ga terug. Ga terug, dacht
ik. Wilde, nu ga je terug. Terug naar het dagelijks gedoe,
het gewone ritme, het koffieapparaat, je vriendinnen, het
normale.

Soms –

Soms lukte het haar jou je melk te brengen –
Soms lukte het haar jou je melk te brengen –

Soms lukte het haar alleen om je naam te zeggen,
je over je hoofd te aaien, het licht uit te doen, het licht aan
te doen. Soms lukte het, vroeger, voordat ze viel, instortte –

Soms alleen haar handen. Soms alleen de
herinnering aan haar handen. Jouw moeder en de mijne –
midden in de kamer. Aarzelend. Jouw moeder en de mijne.
De vlag halfstok.
En jij zegt mamma en ik zeg mamma is hier, ook al is het
niet waar.

***

Je kunt er niet bij.

Ik kom uit school en jij staat in de keuken,
bij de hoge kast, en je kunt niet bij de cornflakes. Je bent
bijna zes. Ik blijf op de gang naar je staan kijken. Onder de
keukentafel ligt de treinenbaan. Alle ramen staan open. De

kachel staat niet aan. Als je ademt slaat de damp uit je mond.

De zomer bij tante Gunn. Het donker van de avonden. Nachten vol met slaap. We sliepen nooit zo goed als die zomer. Op mooie dagen liepen we naar het meertje. Hoge bomen langs de ene oever. Zandstrand langs de andere. Vanaf het strandje liep een steiger het water in. Daar lag de boot. Hij was lek, die boot. Nergens goed voor behalve om wat rond te peddelen in het kroos. Altijd halfvol modder en water. Meestal lagen we op de steiger te wachten op de zon. Tot hij onze lijven zou komen opwarmen. Jouw rug was zo recht –

Pappa staat buiten op het erf in de modder te ploeteren met een spade. Zijn handen rond de steel zijn zwart van de derrie. Hij breekt wortels uit de bodem. Zijn overhemd heeft hij uitgetrokken. Zijn armen zijn mager en bleek. Hij haalt zijn kracht ergens anders vandaan. Uit zijn wil. Waar zijn moed hem in de steek liet, zit nu een ijzeren wilskracht. Tante Gunn en ik staan bij de keukendeur naar hem te kijken. Hij heeft zijn spade onder een flinke kluit

wortels gewerkt. Staat te vloeken en uit alle macht te duwen en te wrikken. De wortels geven niet toe. Tante Gunn heeft haar sjaal om haar schouders geslagen. Het ruikt naar rotte algen en brandend tuinafval.

Eerder op de dag hebben we de jutezakken van de rozenstruiken gehaald en de kersenboom gesnoeid. Hij staat daar met uitgespreide takken. Tante praat over iemand op kantoor. Over rubberen ringen voor de jampotten. Pappa staat nu stil. Een beetje leunend op zijn spade. Alsof hij ergens op wacht. Hij draait zich niet één keer om naar het huis en naar ons.

Je alleen maar zien.

Je zien, alleen dat.

Je uit een boom omlaag helpen.

Je uit het bos ophalen.

Als het laat wordt. Als het donker wordt.

Als het eten klaar is.

Als je verdwaald bent. Als je gevallen bent en je pijn hebt gedaan.

In het grind ligt.

Ik was degene om wie je riep.

Ik was degene om wie je riep.

Ik roep niet. Ik zit hier gewoon op je te wachten. Je bent zo terug. Je bent zo terug van de winkel met een zak krentenbollen.

Ik heb een thermosfles koffie in mijn tas en als we aankomen doen we de poort open naar het huis van tante Gunn en dan lopen we naar de steiger en dan gaan we daar zitten met elk onze mok en alles kan weer opnieuw beginnen –

***

Ik heb daar vaak gestaan in de schemering. Zo'n beetje doelloos rondgereden – en toen daar gaan staan – toch weer daar terecht gekomen, voor jouw huis met mijn handen tegen de grond – op jouw trapje, jouw oprit – je fiets tegen de muur – Ik heb omhoog staan kijken naar je raam, naar het licht dat aanging – plotseling bang. Bang dat je naar buiten zou komen en mij daar zou zien. Zo. Op mijn hurken. Met mijn handen tegen de grond. Mijn gezicht. Mijn ogen op jou gericht. En ik bevroor. Kon me niet meer

bewegen. Zat daar zo, in elkaar gedoken, voor ik tot mezelf kwam en de schaduw in schoot. Drukte me dicht, dicht tegen de muur, wachtend op jouw komst. Van boven de trap af, de gang door, het trapje op. Tot je de deur open zou doen, daar zou staan en zou roepen:

Wilde?

Wilde ben jij dat?

Stil om deze tijd.

Hooguit een enkele auto.

Geen mens te zien. Alleen maar zwart asfalt. Een enkele vrachtwagen. Niemand op straat behalve de enkeling die nog iets moet.

Dorpjes met knipperende verkeerslichten.

Een enkele hond. Een jongen met kranten.

Een ambulance die de tunnels in en uit rijdt – ik bedoel: je hebt wat voor elkaar over, toch?

Helpt elkaar, toch?

Als broer en zus.

Dat is waar het om gaat. Voor elkaar opkomen, elkaar verdedigen als het nodig is. Elkaar dekken –

Ik ging terug.

Een poos lukte het om er vandaan te blijven, maar toen ging ik weer terug.

Stond daar weer. Tussen jouw spullen te wachten.

De hond komt naar me toe. Legt zijn oren plat. Ik zet een stap naar hem toe. Hij trekt zijn staart tussen zijn poten. Hij piept. Snuffelt. En ik zie hoe alles zijn vaste plaats heeft, hoe de keukenbank, het tafelblad, het parket glanzen.

Ik duw hem opzij. Hij probeert mijn hand te likken. Ik loop naar het aanrecht.

Haal de kan uit het koffieapparaat en vul hem met water.

Pak de pot met koffie uit de koelkast, verbreek het zegel en giet de bonen in het maalmechaniek.

Dit ben ik. Dit ben ik die gemalen koffie naast het aanrecht mors. Die hem in de lichte keukenmat loop als ik twee mokken uit de kast pak. Dit ben ik die op de bank zit.

Het regent buiten. Ik heb mijn schoenen nog aan. De hond zit onder de tafel. Hij likt en likt en likt mijn hand. Mijn schoenen druipen.

Ik wil je mijn naam horen zeggen.

***

We hebben de hele nacht gereden.

We zijn er bijna.

Ik heb geen honger.

Mijn handen ruiken naar hond.

***

Dit ben ik die op je bank zit en wacht tot de koffie klaar is.

Mijn schoenen druipen op het lichte parket. Er komt wat gereutel uit het koffieapparaat en dan – op weg naar boven met de kan in mijn ene en een mok in mijn andere hand, loopt hij me achterna. Vlak op mijn hielen.

Ik wil je verrassen.

Het geluid van water in de douche.

De wekkerradio op het nachtkastje.

Twee minuten. Nog twee minuten tot je klaar bent.

Ik zet mijn mok op het nachtkastje. Doe de kast open: twaalf overhemden, elk op hun eigen hangertje. Allemaal dezelfde kleur, vers gestreken, sommige met het

prijkaartje er nog aan. Ik pak een overhemd, onderbroek, sokken – net als toen je klein was. Precies als toen je klein was in dat bruine rijtjeshuis vlak aan de straatweg, onderin het wijkje – of de zomers bij tante Gunn – als zij ging bridgen in het bejaardencentrum en wij het hele huis voor onszelf hadden.

Op een keer namen we het bos mee naar binnen en bouwden het op tussen het bed en de kleerkast. Dat deed ik voor jou. Ik bouwde een steigertje, veranderde het tapijt in een troebel meertje en bedekte de gang met dennennaalden. Ik was te groot om te spelen maar jij was te klein om dat te begrijpen.

Zo ging dat.

Jij wilde verdwalen, en ik liet je gaan.

Jij wilde dat ik je zou komen redden, en ik kwam je redden.

Jij wilde dat ik je zou nemen, en ik nam je. Daar, op dat tapijt van dennennaalden.

Dat soort dingen doe je voor elkaar.

Dat is waar je een broer of een zus voor hebt.

***

Ik zat op het bed toen je eruit kwam.

Ik zat op het bed toen je de badkamer uitkwam. Je schreeuwde niet. Bleef alleen staan. Stond daar maar, volkomen naakt, middenin de kamer en keek naar mij. Er was iets met je ogen. De manier waarop je ze opensperde, en je handen. Hoe ze naar voren vlogen alsof je viel en de klap wilde opvangen – je val wilde breken.

Ik zat op het bed met de volle koffiekkan in mijn ene hand. Ik had een mok voor je meegenomen. Ik had kleren voor je klaargelegd. Net als vroeger.

Kijk, zei ik.

Ik heb koffie voor je meegenomen –
Even dacht ik dat je om zou draaien. Gewoon rechtsomkeert zou maken en weglopen. De badkamer weer in. Dat ik je weer kwijt zou raken, en ik stond op. Stond op en zei je naam en op dat moment draaide je naar mij. Je richtte je op mij en je brulde.

Maak dat je wegkomt, brulde je.

Maak dat je wegkomt uit mijn huis! – en je hand vloog naar me toe en je handpalm raakte me. Je raakte me met je vlakke hand op mijn wang en de pijn ontplofte in mijn oog, in mijn kaak, in mijn hoofd en toen sloeg je weer. Met je

vuisten deze keer. Eerst de rechter, toen de linker, toen weer de rechter en de kan vloog uit mijn hand en de koffie stroomde over het witte beddengoed en jij stond over me heen en schreeuwde. En je greep met je ene hand mijn haar en trok me eraan omhoog en ik begreep niet langer wat je precies schreeuwde en op hetzelfde moment dacht ik dat je kolossaal was en rook ik de geur van je lichaam – zeep en metaal en het deed pijn toen je mij omhoog trok, me aan mijn haren van het bed tilde en schreeuwde:

Kijk nou wat je doet!

Kijk nou wat je hebt gedaan,

en je wees naar de koffievlek die zich langzaam uitspreidde over de lakens, het dekbedovertrek, het matras en ik zag mijn hand daar, bevend uitgestrekt naar de koffiekant en je sloeg me weer –

Hard op mijn wang, mijn borstbeen. Sloeg me alsof ik een klein kind was en ik zei Jonas.

Lieve Jonas.

Niet doen.

En je was zoveel langer dan ik me had kunnen voorstellen en ik kreeg de koffiekant te pakken en ik voelde hoe het

bloed uit mijn neus liep en je geur was overweldigend en ik dacht:

Hij gaat me vermoorden.

En ik zei:

Jonas, ga je me nu vermoorden,
en hij ging gewoon door met om beurten op me in slaan en naar de koffievlek wijzen en ik werd bang. Voor het eerst werd ik echt bang. Een angst die net zo groot en donker was als zijn lichaam, zijn stem, zijn geslacht en het was alsof ik groeide. Alsof ik reuzenkrachten kreeg en ik tilde de koffiekannetje omhoog. Terwijl ik mijn ene hand voor mijn gezicht hield om me te beschermen, hief ik de andere hoog op en bracht hem toen schreeuwend, met volle kracht omlaag, met alle kracht die ik had tegen zijn slaap zodat het glas uit elkaar spatte.

Daarna waren we stil.

Daarna, terwijl ik hem verbond en schoonmaakte en in mijn armen hield en zijn badjas opzocht en hij huilde en ik hem tegen me aantrok en hem wiegde als een kind, waren we eerst stil en toen zei ik: Jonas.

Jonas, zei ik.

Noem mijn naam.

Jonas.

Noem hem.

Noem hem gewoon. Noem gewoon
mijn naam.

Noem mijn naam. Noem mijn naam,
noem mijn naam.

Noem mijn naam. Noem mijn naam,
noem mijn naam, noem mijn naam.

Jij bent broer en ik ben zus.

We zijn op zolder. Je hebt een litteken onder je linkeroog.
Ik kleed je uit. Jij staat heel stil. Je brengt je mond naar
mijn geslacht en ik aai over je hoofd. Ik aai en aai en aai
over je hoofd totdat ik kom.

Later zitten we aan de keukentafel, elk met een eigen mok.
Er zitten nog restjes bloed in je oor. Uit het raam zie ik de

bloeiende heg. Kinderen op weg naar school. De buurman die achteruit zijn oprit afrijdt.

Ik zeg niet dat alles is zoals vroeger.

Ik zeg niet dat we hier altijd kunnen blijven.

Ik zeg niet dat de tijd is stilgevallen, dat ik een hut van takken voor je zal bouwen, dat pappa het bos uit zal komen met een emmer vol wilde aardbeitjes. Ik zeg niet dat de zomer eeuwig zal duren, dat er limonade op tafel zal staan, een ijsklontje onder je tong, dat ik op zolder het bed voor ons zal opmaken, dat we met onze vingers stapje voor stapje langs elkaars ruggengraat naar boven moeten klimmen, om onszelf daar te vinden.

Je bent stil. Kijkt me niet aan. Ik buig me naar je toe. Mijn hand raakt een ogenblik de jouwe. Dan sta ik op en ga voor je inpakken.

Nu hebben we de hele nacht gereden.

Je bent stil.

Voornamelijk stil.

Eén keer val je in slaap. Je hoofd zakt op mijn schouder.

Als je wakker wordt, lijk je verward. Zegt niets. Kijkt me alleen maar aan.

Waar gaan we naartoe? vraag je.

Ik sla het bosweggetje in dat naar het huis van tante Gunn leidt. Altijd hetzelfde weggetje. Hoe bochtig het is. Het is midden op de dag. Warm. We doen de autoramen open. Ik wil voor je zorgen. Ik wil je vastpakken. Ik wil je hand naar mijn wang brengen. Later, Wilde, denk ik. Later.

Nu zijn we er.

Het huis is zoals altijd als we aankomen. Gesloten.

Vergrendeld. Lakens over de meubels. Stangen voor de ramen. Nu eerst de koelkast aanzetten, de kachel warm stoken. Luchten.

Ik ben naar buiten gelopen om de auto op slot te doen.

Jij staat bij het aanrecht.

Door het raam zie ik je staan. Middenin de kamer. Je doet een lampje aan en doet het weer uit. Ik zie je nek. Je handen die door oude tijdschriften bladeren, het limonadeglas optillen, de pionnen van Mens-erger-je-niet, de potplanten voor het raam.

Hier zijn we naartoe gereden. Ver weg van de stad. Jij hebt mijn naam genoemd. Je hebt een huis, een hek, het oude postkantoor aangewezen. Dingen die je herkent.

Wilde, heb je gezegd.

En, zusje van mij.

Straks zullen we naar de steiger lopen.

We hebben een thermosfles koffie en een zak krentenbollen.

En de vogelkers bloeit en de struiken zitten vol aalbessen en de boot is weg, maar het meertouw ligt er nog.

***

Over de hele vloer lag glas en er zat koffie in het beddengoed en je weigerde me aan te kijken.

Er was een geluid. Een soort gekras tegen de deur.

Het was de hond.

Hij zat voor de deur te jammeren.

Ik zei: Noem mijn naam.

Noem mijn naam. Noem mijn naam.

Noem mijn naam.

Wilde.

Wilde.

***

Ik stond in het bloembed, ik stond vlak aan de straatweg, ik stond boven op zolder met de herinnering van jouw lichaam in mijn lichaam en ik was alleen met mezelf. Voor het eerst alleen met mezelf. Niemand die 's ochtends het melkglas klaarzette op de keukentafel. Geen schooltas in de gang.

Niemand om

's avonds tegenaan te kruipen. Niemand om aan te vragen hoe laat het was, naar welke zender we zouden kijken – de avonden voor je vertrok. Jij daarbuiten in het donker – precies als pappa. Jij daarbuiten in het donker en ik die voor het raam stond en naar je keek.

Naar je rug. Dat grijze wat zich bewoog was je lichaam.

Heen en weer. Heen en weer. Het gloeiende puntje van je

sigaret. Ik die het raam opendeed. Eerst alleen opendeed. En wist dat je het hoorde. Wist dat je me niet wilde zien en je draaide je niet om. Keek niet naar me op. Je hele rug waakzaam. Ik kom niet binnen, zei die. Je was zeventien en stond in de tuin in alleen je T-shirt en je kwam niet bij mij binnen.

pauze

De hond jammert. Je staat op en draait me je rug toe en we zitten niet aan de keukentafel en we drinken geen koffie en ik pak je spullen niet in en je gaat niet mee in de auto en we zitten niet op de steiger met een zak krentenbollen want je bent mijn broer en ik ben de baas over je en ik heb koffie gemorst in je keuken en je zover gekregen dat je mijn naam zegt en je zegt dat je niet meer wil spelen en ik weet, verder dan hier kom ik niet, ik ben al te ver gegaan en ik doe de deur open en daar is de hond. Springt meteen de kamer in, naar jou toe en hij likt je ook vast in je gezicht, maar ik ben er niet om dat te zien. Ik struikel de trap af, naar buiten de tuin in en het koffieapparaat staat nog aan en ik zie de afdrukken van mijn schoenen op het parket en het is gestopt

met regenen en ik sta voor het huis geparkeerd en er zit geen thermosfles koffie in de tas en ik rijd niet naar het huis van tante Gunn. Ik rijd zonder doel. Ik rijd de hele nacht door. Ik zie een jongen met kranten lopen, en ik zie de lichten aangaan in een groot kantoorpand en ik verlaat de doorgaande weg, kom op een doodlopend laantje en moet terug in de richting waar ik vandaan kwam. Het is nacht. Ik heb niet geslapen. De radio staat aan. Ik zet hem uit. Ik zet de koplampen uit. Ik rijd in het donker. Ik verander van rijbaan, ga verder op de andere weghelft. Vooraan in mijn hoofd voelt het leeg. Een auto komt me tegemoet. Hij toetert. Knippert met z'n lichten. Ik blijf rechtdoor rijden en hij wijkt uit, passeert me langs zij. Achterin zit een klein meisje met een autootje in haar hand.

Ze kijkt me na. Volgt me met haar blik terwijl ik passeer en dan is hij daar. Een enorme vrachtwagen. Een monster van een ding en hij komt met honderd door de bocht en ik trap vol op de rem, gooi mijn lichten aan, ruk het stuur hard naar rechts en beland met beide achterwielen in een greppel en dan is het stil. Alleen het knipperlicht dat nog aanstaat. Alleen mijn hart dat hamert in mijn borst en ik gooi het portier open, struikel het gras in en geef over.

korte pauze

Waar zouden we het ook al weer over hebben?

Waar hadden we het ook al weer over zullen hebben?

Was er nog iets waar we het over moesten hebben?

De wegen, de greppel, de sneeuw, het wachten, het autoraam waar ik mijn hand uit kon steken, de richtingaanwijzer, het stuur, het wachten langs de kant van de weg. Verse sneeuw in mijn schoenen. Auto's die langsreden en dan?

Wat komt er dan?

In een leunstoel ploffen met een dubbele whiskey? De tv aanzetten? De tv uitzetten. Wakker worden in een wereld zonder broer. Mijn handen ruiken naar hond. Ik loop langs een lege weg. Ik buig me over een motorkap. Zak op mijn hurken. Geef over. Loop verder.

Moet ik nu naar huis?

Is dat waar ik naartoe moet?

Is dat dan thuis?

Ik doe de deur van de kleerkast open. Ik haal er een blauwe jurk uit met groene blaadjes en kleine rode bloemetjes. Vogeltjes tussen het groen. En ik weet niet meer waar ik hem gekocht heb, wanneer ik hem gekocht heb. Of ik hem al eens heb aangehad. Wanneer ik hem heb aangehad. Alleen jouw handen in het ijskoude water van de beek. Ik aan de ene kant van het beekje en jij aan de andere. Je haar wit van de zon. Je lange armen, je knieën, de rode fles tussen ons in. Het water dat maar over mijn benen stroomde en stroomde. De steentjes die in je voetzolen prikten. Jouw lach toen.

Soms word ik wakker zonder dat ik aan je denk. Soms word ik wakker en zie hoe de zon in strepen op het parket valt. Soms word ik hier wakker. Kan ik beginnen aan een zin. Zeggen wie ik ben. Waar ik woon. Jullie details geven, als jullie willen. Er nog een keer doorheen gaan, als jullie willen. Het hele verhaal nog eens vertellen zoals het was, als jullie willen. Precies zoals het was. Tot in het kleinste detail. Willen jullie dat? Is dat wat jullie van me willen?

korte pauze

Soms word ik wakker zonder dat ik aan je denk. Soms word ik heel rustig wakker, en het is op dat soort dagen. Het is op dat soort dagen – het is op dat soort dagen en misschien heeft het dan gesneeuwd, en ik zit niet op het trapje, en er staan geen sporen op de oprit, in het grind, naar de weg toe want het heeft de hele nacht gesneeuwd en er zit niemand op het trapje, niemand buiten te wachten omdat het nog vroeg is en je nog niet wakker bent. Je slaapt. En het raam van de slaapkamer staat open en alles is nog niet over en niets is nog begonnen.

Vilde ging in Noorwegen in première bij POS Theatre
Company in december 2010 in Oslo

Spel: Line Verndal

Regie: Terje Skonseng Naudeer

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door subsidiële bijdrage van NORLA en Stichting
Leonora Christina

Tale Næss Lysestøl (1969, Noorwegen) schrijft proza, poëzie, libretto's, theater- film- en radioteksten. Ze studeerde filmwetenschappen en antropologie. In 1992 debuteerde ze met de roman *De Maan heeft geen handen*. In 1999 schreef ze haar eerste tekst voor theater; een monoloog voor het millenniumproject van theater Ibsen, over de tien geboden. Tale is en voorstander van multidisciplinair en grensoverschrijdend werken, en werkt zelf regelmatig met musici, componisten, beeldend kunstenaars aan gezamenlijke projecten voor het theater. Tale's teksten worden regelmatig gespeeld in Noorwegen en daarbuiten. Ze heeft als dramaturg gewerkt maar is op het moment verboden aan de KHiO, de theaterschool in Oslo. Hier doet ze onderzoek als *artistic research fellow* in het kader van een internationaal programma. De focus van haar onderzoek (getiteld *1:100*) ligt op de relatie tussen het collectieve en het individuele in teksten voor theater.

Toneelwerk o. a.

s o a r e – 2015

Ekspedisjon Ingenmannsland – 2013

Blott en dag – 2011

Her.Nå.Siden – eenakter – 2011

Knekkende julenøtter – 2011

Vilde – monoloog – 2010

Anna – monoloog – 2008

En palestinsk reise – muziektheater – 2008

Det Tredje Stadiet – 2007

Funn – hoorspel – 2007

Strømmer – 2006

Madonna Furiosa – 2005

Haven – hoorspel – 2003

Den hvite byen – 2000

Du skal ikke begjære din nestes hus – 1999

Maaïke van Rijn (1974) vertrok in 1992 naar Zweden om er te studeren en de taal te leren. Daarna studeerde ze Engelse en Nederlandse taal- & letterkunde in Amsterdam. Na haar studie werkte ze onder meer voor Over het IJ Festival, de Theatercompagnie en de Toneelschuur. Begin 2013 startte ze haar werkzaamheden als literair vertaler met toneel als specialisatie. Maaïke is een fervent pleitbezorger van hedendaags Scandinavisch toneel in Nederland en onderhoudt nauwe contacten met auteurs en instanties op dit gebied in Noorwegen en Zweden. Ze is initiatiefnemer en organisator van het project *Ferske Norske 2017*.

www.tinygrass.nl

Vertalingen (een keuze)

Tale Naess – *Strømmer / Wilde* – 2017

Maria Tryti Vennerød – *Zuiver* – 2017

Sophie Tseng en Mohammed Benzakour – *Twee monologen*
– 2016

David Harrower – (naar Gogol) *De Revisor* – 2015

Jon Fosse – *Deze ogen* – 2014

Rik van den Bos – *Running on empty* – 2013

Anna Maria Versloot, Judith Hofland – *Like Me* – 2013

Jesper Halle – *De Bosjes* – i.s.m. Tom Kleijn – 2013